

**Науковий реферат статті Полтавець Л. Л.
"Статистичне оцінювання ефективності використання енергетичних
ресурсів на макрорівні"**

Політика енергоефективності на державному рівні передусім має на меті ефективне використання наявних енергетичних ресурсів. Інформація про загальний обсяг їх постачання та споживання повинна відігравати ключову роль у прийнятті зважених управлінських рішень щодо політики енергозбереження.

Актуальність вирішення проблем, пов'язаних із дослідженням ефективного використання наявних енергетичних ресурсів, що вимагає обґрунтування теоретичних та методичних підходів до розробки відповідного статистичного забезпечення, зумовила вибір, визначила мету та завдання даного дослідження.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти статистичного вивчення ефективності використання енергетичних ресурсів на макрорівні.

Метою статті є обґрунтування методологічних підходів до статистичного оцінювання використання енергетичних ресурсів на загальнодержавному рівні.

Для досягнення поставленої мети у роботі сформульовано та вирішено такі завдання:

- 1) оцінити основні тенденції розвитку вітчизняної енергетики та використання енергетичних ресурсів;
- 2) провести статистичний аналіз ефективності використання енергетичних ресурсів на загальнодержавному рівні.

Для вирішення сформульованих завдань були використані загальнонаукові методи: узагальнення – для визначення теоретичних передумов енергетичної статистики; логічний – для характеристики сучасного стану енергетичних ресурсів України; статистичні – для комплексної оцінки ефективності використання енергетичних ресурсів на загальнодержавному рівні.

У даній роботі було вказано на важливість статистичного вивчення ефективності використання енергетичних ресурсів. Автор дійшов висновку, що у структурі енергетичного балансу України у 2011 році провідне місце належало газу природному (37,1 %). Другим за обсягом енергетичним ресурсом було вугілля (32,8 % від загальної структури

постачання палива в Україні), третім – атомна енергія (18,7 %). Автором виявлено, що економіка України прямо залежить від імпорту енергетичних ресурсів: у 2011 році 45,8 % усього постачання припадало на імпорт, з якого 62,4 % належало газу природному.

У структурі кінцевого споживання енергетичних ресурсів 38,5 % склала частка газу природного: він усе ще залишається головним енергетичним ресурсом у промисловості, побутовому секторі, транспорті. По 16 % належать нафті сирій та продуктам її переробки, електричній та тепловій енергії. Споживання вугілля та торфу складає 12,3 % від усього кінцевого споживання.

Визначено, що економіка України є енергозалежною: 35 % від усього кінцевого споживання енергетичних ресурсів у 2011 році припадало на промисловість – найенергоємнішими її галузями є чорна металургія, хімічна та нафтохімічна промисловості. Саме така структура економіки є причиною перевищення енергоємності ВВП України відносно європейських країн.

Результатом проведеного дослідження є визначення показника енергоефективності національної економіки за 2000 – 2011 роки. Так, у 2011 році цей показник склав 3,604, тоді як у 2000 році – 1,979. Визначивши таким чином показники енергетичної ефективності в динаміці протягом 2000 – 2011 років, автор дійшов висновку, що за останні роки має місце тенденція щодо зниження показника енергоємності українського ВВП, тобто для виробництва продукції (робіт), надання послуг із кожним роком сектором кінцевого споживання витрачається менша кількість енергетичних ресурсів.

За допомогою проведеного аналізу використання енергетичних ресурсів в Україні можна визначити основні напрями кінцевого споживання палива та енергії, рівні запасів, рівень використання енергетичних ресурсів у секторі перетворення.

Література: 1. Суходоля О. М. Енергоємність валового внутрішнього продукту: тенденції та чинники впливу / О. М. Суходоля // Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентіві України. – 2003. – № 2. – С. 140–149. 2. Суходоля О. М. Енергоефективність економіки в контексті національної безпеки: методологія дослідження та механізми реалізації / О. М. Суходоля ; Національна академія державного управління при Президентіві України. – К. : НАДУ, 2006. – 424 с. 3. Рубан-Максимець О. О. Особливості розрахунку показників енергетичної ефективності на базі статистичної звітності України / О. О. Рубан-Максимець // Проблеми загальної енергетики. – 2009. – № 20. – С. 21–26. 4. Ліп В. Е. Економічний механізм реалізації політики енергоефективності в Україні / В. Е. Ліп, У. С. Письменна. – К. : НАН України ; Ін-т економіки та прогнозування, 2010. – 208 с. 5. BP Statistical Review of World Energy [Electronic resource]. – June

2012. – Access mode : <http://bp.com/statisticalreview>. 6. Енергетичний баланс України за 2009, 2010, 2011 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>. 7. Локтев Э. М. Перспективы развития и использования возобновляемых энергетических ресурсов в Украине / Э. М. Локтев, Д. А. Захарченко // Економіка розвитку. – 2011. – № 2(58). – С. 46–50. 8. Пуговиця М. Мета уряду – збільшити частку відновлювальних джерел енергії у паливному балансі / М. Пуговиця // Урядовий кур'єр. – 2010. – С. 7. 9. Фризоренко А. О. Енергетичний баланс України: від теорії до практики / А. О. Фризоренко, С. І. Божко // Статистика України. – 2013. – № 1. – С. 16–21. 10. Energy balances of non-OECD countries [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.iea.org/w/bookshop/add.aspx?id=612>. 11. Мітрахович М. М. Методика аналізу енергоефективності паливно-енергетичного комплексу України [Електронний ресурс] / М. М. Мітрахович. – Режим доступу : http://int.nau.edu.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=118&catid=40&Itemid=62. 12. Раба А. Абдуллах. Механизмы влияния государства на повышение энергоэффективности национального хозяйства Украины / Раба А. Абдуллах // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 8(122). – С. 142–147.

Інформація про автора

Полтавець Людмила Леонідівна – спеціаліст I категорії, економіст відділу статистики у Кременчуцькому районі Головного управління статистики у Полтавській області Державної служби статистики України (39600, Україна, Полтавська обл., м. Кременчук, вул. Леніна, 14/23, e-mail: poltavetsll@mail.ru).